

[Albrechtsen]

stre og socialdemokratiet – måske mere positivt fra det radikale venstre end fra socialdemokratiet. Jeg kan forstå på hr. Søgaard, at jeg har forstået denne nuance korrekt.

Jeg vil i hvert fald gerne takke for, at der tilsyneladende er en opbakning hos et flertal i folketinget til i hvert fald som minimum at se på, hvorledes informationen til det udenrigspolitiske nævn kan blive styrket. Det er naturligvis ikke så vidtgående, som VS gerne havde ønsket det, og på baggrund af den debat, der var i formiddags, i særdeleshed ikke vidtgående nok, når vi tager de helt aktuelle problemer i betragtning, som vi diskuterede i formiddags, og om hvis indhold jeg ikke her skal genoptage debatten.

Men jeg stillede i formiddags det spørgsmål, om vi i det mindste kunne få forelagt disse konceptforslag, som er på vej i NATO, og det fik vi ikke noget helt klart svar på. Det stod ikke klart, om der var et flertal i folketinget for dette, og det er efter min opfattelse et eksempel på ting, der som minimum bør og skal forelægges det udenrigspolitiske nævn, før Danmark i nogen organer i NATO forpligter sig til noget som helst; og hvis vi kunne komme så langt, ville det efter min opfattelse være et overordentlig væsentligt fremskridt.

Der har været rejst det problem, at forsvarsudvalget har en mere åben karakter, og at de oplysninger, som foreligger dér, ikke kan behandles på samme fortrolige måde dér som i det udenrigspolitiske nævn. I den forbindelse vil jeg knytte an til en bemærkning, som hr. Stinus fremkom med, nemlig det generelle ønske om en større åbenhed, som det radikale venstre tilkendegav at man deler. Dette må i hvert fald kunne finde sted gennem forsvarsudvalget.

Når f.eks. udenrigsministeren i Berlingske Tidende hævder, at hr. Thoft og jeg fremdrager en række ting, som udenrigsministeren mener ligger ud over, hvad vi burde fremdrage, må jeg ligesom hr. Thoft sige, at de oplysninger, som vi med møje og besvær må fremskaffe for at kunne danne os et billede af, hvad forsvarsministeren deltager i i NATO f.eks., i mange tilfælde er internationalt tilgængelige i tidsskrifter osv. Men ikke desto mindre kan vi ikke få dem af forsvarsministeren, men må ad møjsommelige kanaler fremskaffe dem for selv at kunne danne os et indtryk af de beslutninger, forsvarsministeren

måtte være i gang med at træffe sammen med de øvrige NATO-ministre, og det er helt klart fuldstændig utilfredsstillende. Der er ikke engang tale om direkte klassificeret materiale, der er simpelt hen bare tale om en informationsstrøm og en orientering om tingene, som ikke finder sted.

Oplysningerne bekræftes måske, når de har været dokumenteret tilstrækkelig mange gange. Som vi har set i formiddags, er forsvarsministeren nu villig til at erkende, at der dog planlægges i NATO for offensive aktioner. Det er noget, forsvarsministeren først er begyndt at sige her i formiddags, efter at dokumentation på dokumentation har måttet fremlægges over for forsvarsministeren for dog at nå så vidt.

Hvad angår de borgerlige partiers holdning, har jeg kort kommenteret hr. Arentofts indlæg, og det skal jeg ikke gøre yderligere kommentarer til. Centrum-demokraternes indlæg var jo kort og klart og afspejler beklageligvis efter min opfattelse tydeligt nok centrum-demokraternes forhold til disse ting: man ønsker ganske enkelt ikke, at der skal ske en demokratisk beslutningsproces i forbindelse med dem. Det er centrum-demokraternes standpunkt. De vil ikke være med til, at der sker en demokratisk kontrol. Det er rene ord for pengene, og det håber jeg så blot at befolkningen bemærker.

Jeg vil slutte med at komme med et par lidt mere principielle betragtninger. Forholdet mellem demokratiet og militæret i dette land har ofte været genstand for konflikt. Faktisk var det jo sådan, at hele striden om Københavns befæstning ud over at dreje sig om befæstningsanlægget i allerhøjeste grad også drejede sig om forholdet mellem militærmagten og demokratiet. Dengang, må man vel nok sige, sejrede antimilitarismen, altså det synspunkt, at det er den demokratiske kontrol, der skal være gældende, og at vi ikke her i Danmark kan bygge vores sikkerhed på militarisme. Det var en linje, som måske blev fulgt nogenlunde op i mellemkrigstiden, men som afgørende er blevet forringet med Danmarks medlemskab af NATO og især med den måde, dette medlemskab er blevet forvaltet på igennem de senere år. Vi blev vidner til, at man traf aftaler om fly og forstærkninger uden efter min opfattelse tilnærmelsesvis den tilstrækkelige parlamentariske og demokratiske kontrol. Vi så det i hele